

بررسی تأثیر سرمایه فکری بر نسبت ارزش افزوده بازار به سود حسابداری شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

معصومه جامی الاحمدی*^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تایباد، Masoumeh.Jami.۱۳۵۰@gmail.com

چکیده

در عصر حاضر که تجارت جهانی شده است، موجب شده تا شرکتها با سایر بنگاههای اقتصادی در سطح جهانی به رقابت بپردازند. در این راستا سرمایه فکری یک عامل بسیار مهم برای سازمانها می باشد، زیرا فعالیت های رقابتی آنها را افزایش می دهد. پژوهش حاضر به بررسی تأثیر سرمایه فکری بر نسبت ارزش افزوده بازار به سود حسابداری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته است. روش انجام پژوهش حاضر پیمایشی - اکتشافی از نوع همبستگی می باشد. در این پژوهش نمونه ای شامل ۶۹ شرکت مورد مطالعه قرار گرفته است. سرمایه فکری شرکت های بورس اوراق بهادار تهران بر اساس مدل ارزش ناملموس (CVI) محاسبه شده است. یافته های پژوهش حاکی از وجود رابطه مثبت و معنی دار بین سرمایه فکری و نسبت ارزش افزوده بازار به سود حسابداری می باشد.

واژه های کلیدی: سرمایه فکری، نسبت ارزش افزوده بازار به سود حسابداری، شرکت های پذیرفته شده، بورس اوراق بهادار تهران، مدل (CVI).

۱- مقدمه

امروزه در اقتصاد جهانی، دانش به عنوان مهم ترین سرمایه جایگزین سرمایه های مالی و فیزیکی شده است. در اقتصاد دانش محور، نقش سرمایه فکری در ایجاد ارزش برای سازمانها بسیار بیشتر از نقشی است که سرمایه های فیزیکی ایفا می کند. بنابراین سازمانها برای کسب مزیت رقابتی پایدار، نیازمند شناسایی، مدیریت نظام مند سرمایه های فکری خود می باشند [۱]. شناسایی سرمایه های فکری به عنوان یک دارایی نامشهود توسط سیستم حسابداری سنتی مشکل است [۳]. این در حالی است که روش های سنتی حسابداری قادر به اندازه گیری و گزارش دهی این مهم نبوده و گزارشات حسابداری همچنان به اندازه گیری ترازنامه ای مالی کوتاه مدت و دارایی های ملموس که نشان دهنده ارزش واقعی شرکت نیستند اکتفا می کند. امروزه شرکتها توجه ویژه ای را جهت اندازه گیری سرمایه های فکری به منظور ارائه گزارشی به ذینفعان ابراز کرده و در پی یافتن روشی برای ارزیابی دارایی های ناملموس داخلی و استخراج ارزش ناملموس در سازمانها می باشند [۲۶]. چالش اساسی در اقتصاد مبتنی بر دانش، شناسایی ابزارهای مناسب جهت افزایش عملکرد بنگاهها و همچنین تعیین شاخص های مناسب جهت ارزشیابی عملکرد می باشد [۱۰]. ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار از معیارهایی هستند که رهنمودهای لازم را به مدیران برای ارزیابی ارزش و عملکرد واحد تجاری ارائه می کنند و بازار سرمایه نیز می تواند برای ارزشیابی واحدهای تجاری از آن بهره مند شود. براساس ارزش افزوده اقتصادی، ارزش زمانی خلق می شود که واحدهای تجاری بتوانند تمام هزینه های عملیاتی و هم چنین هزینه های سرمایه ای خود را پوشش دهند و مبلغی نیز به عنوان سود با ارزش افزوده اقتصادی باقی بماند [۶].